

A Vardar rapszódia (vagy Bolgár Vardar rapszódia) Pancso Vladigerov alkotása, a leggyakrabban játszott bolgár szimfonikus művek egyike. Eredetileg zongorára és hegedűre készült. Alapjául egy bolgár népdal szolgál, amelyet Vladigerov 1922-ben hallott Konsztantin Starkelov festőtől a berlini Pschorr sörözőben. A mű 1923-ban jelent meg a Universal Edition kiadásában, Bolgár Vardar rapszódia címmel. Megírásakor Vladigerov ajánlást is fűzött hozzá: „Macedónia harcoló bolgár ifjúságának szentelve”. Koncerten először 1923. januárban játszották, 1925-ben a New York-i Carnegie Hallban Max Rosen hegedűjátékával mutatták be.

A mű eredeti címe: Bolgár rapszódia hegedűre és zongorára op. 16, 1922. Műfaja népzenei témán alapuló, szabad improvizációba hajló fantázia. A Vardar szimfóniában nagy művészi erővel jelennek meg a bolgár népzene vonásai, a szerelem és a hazaszeretet. A rövid bevezető részből fokozatosan bomlanak ki a fő téma emelkedett, himnikus elemekkel kísért motívumai.

Pancso Haralanov Vladigerov (1899 – 1978) zeneszerző, karmester, pedagógus és közéleti ember bolgár zsidó családból származott. Svájcban született, de életének nagy részét Bulgáriában töltötte. Jeles zenepedagógus – számos híres tanítványa volt, pl. Alexis Weissenberg, Milcso Leviev. Berlini korszakában (1912 – 1932) Vladigerov zeneszerzőként kétszer is elnyerte a

Mendelssohn-díjat. Tizenegy éven át írt színpadi zenét Max Reinhardt bemutatóihoz a berlini Deutsches Theater és a bécsi Theater in der Josefstadt számára. Olyan műveinek, mint a Koncert zongorára és zenakarra Nr. 1 (1918) és a Koncert hegedűre és zenakarra Nr. 1 (1921) a bolgár kultúra történetében műfajteremtő jelentőségük van.

Najden Todorov – karmester (* 1974) Alekszandar Vladigerov professzor tanítványa volt Bulgáriában, majd Karl Österreicher professzornál (Bécs) és Mendi Rodan professzornál (Rubin Akadémia, Jeruzsálem) tanult. Vendégkarmesterként Németországban a legnagyobb hangversenytermekben is fellépett, köztük a Berlieni Filharmóniában, a müncheni Herkulessaalban, a hamburgi Laeishalléban, a stuttgarti Liederhalléban, a frankfurti Alte Operban, a Nürnbergi Meistersingerhalléban, akárcsak más európai, ázsiai, afrikai és amerikai városokban. 2013. márciusban Bulgáriában elnyerte Az év zenésze címet. Jelenleg a Szófia Filharmónia igazgatója.